I. "Der Brahmane und die Geburt seines Sohnes"

1. रामस्य ग्रामे कश्चिद् ब्राह्मणोऽस्ति। 2. स ग्रामस्य मन्दिरे प्रतिदिनं पूजां करोति। 3. ब्राह्मणः कांचित् (Akk. Sg. von का - चित्) कन्यां पर्यणयत्। 4. तस्याः कन्यायाः सौन्दर्ये ग्रामस्य नरा विस्मयन्ते। 5. किंतु ब्राह्मणस्य भार्यायाश्च दुःखमासीत्। 6. ब्राह्मणो भार्या च शिशुमैच्छताम्। 7. तथापि भार्यायां पुत्रः कन्या वा नाजायत। 8. देवा भक्तेभ्यः पुत्रान् यच्छन्ति। 9. तस्माद्ब्राह्मणस्य जाया देवान् पूजयति। 10. प्रतिदिनं सा देवस्य पूजायै मन्दिरं गच्छति। 11. अनुदिनं संध्यायां देवं वन्दते। 12. प्रतिदिनं भिक्षुभ्यो भिक्षां यच्छति।

13. एकदा जाया रामस्य गृहमगच्छत्। 14. तत्र सा रामस्य भार्यामभाषत। 15. अद्य यावच्छिशुर्नाजायत। 16. ब्राह्मणे क्षमा नास्ति। 17. रात्रौ दुःखान्निद्रा न भवतीति। 18. ततो रामस्य भार्यावदत्। 19. यदि प्रयागं गच्छथस्तर्हि देवानां प्रसादं लभेथे इति। 20. रात्र्यां ब्राह्मणः शयनशालां प्राविशत्। 21. ततो भार्यावदत्। 22. शिशोर्जननाय यात्रां कुर्वः। 23. तदा पुत्रो वा कन्या वा जायत इति। 24. किं तीर्थं गच्छाव इति ब्राह्मणोऽपृच्छत्। 25. प्रयागे गङ्गा यमुनया संगच्छते। 26. तत्र गच्छाव इति भार्या प्रत्यभाषत।

27. ततो ब्राह्मणो भार्या च प्रयागमगच्छताम्। 28. प्रयागे गङ्गायास्तीरे साधवो वसन्ति। 29. भूमौ वृक्षाणां छायायां साधवः सीदन्ति। 30. तपस्यायै मुनयो भानोरातप एकेन पादेन तिष्ठन्ति। 31. ब्राह्मणो धर्मशालामन्वैष्यत्। 32. गङ्गायाः समीपे धर्मशाला वर्तन्ते। 33. तत्र ब्राह्मणो भार्या चागच्छताम्। 34. ततो ब्राह्मणो भार्यया सह गङ्गामगच्छत्। 35. तत्र तौ स्नानं कुरुतः स्म।

36. गङ्गामगाहेतां मालां च जलेऽक्षिपताम्। 37. पश्चाद्ब्राह्मणो भार्यया सह मन्दिरमगच्छत्। 38. तत्र ब्राह्मणो भार्यामपृच्छत्। 39. प्रिये! देवतायै किं यच्छसीति। 40. सुवर्णं यच्छामीति भार्या प्रत्यवदत्। 41. ततो ब्राह्मणो भार्या च ग्रामं प्रत्यगच्छताम्।

42. तत्र नवमाद् मासाद् भार्यायां पुत्रोऽजायत। 43. ब्राह्मणोऽतुष्यत्॥

10.2. Der Brahmane und die Geburt seines Sohnes

1. rāmasya grāme kaścid brāhmaṇo ’sti |
   Im Dorf Ramas lebt (irgend)ein Brahmane.

2. sa grāmasya mandire pratidinaṃ pūjāṃ karoti |
   Jeden Tag bringt er im Dorftempel seine Puja dar.

3. brāhmaṇaḥ kāṃcit kanyāṃ paryaṇayat |
   Der Brahmane heiratete (irgend)ein Mädchen.

4. tasyāḥ kanyāyāḥ saundarye grāmasya narā vismayante |
   Die Männer des Dorfes bewundern die Schönheit dieses Mädchens.

5. kiṃtu brāhmaṇasya bhāryāyāś ca duḥkhām āsīt |
   Aber der Brahmane und seine Frau hatten eine Sorge.

6. brāhmaṇo bhāryā ca śiśum aicchatām |
   Der Brahmane und seine Frau wünschten sich ein Kind.

7. tathāpi bhāryāyāṃ putraḥ kanyā vā nājāyata |
   Trotzdem wurde der Ehefrau weder ein Sohn noch eine Tochter geboren.

8. devā bhaktebhyaḥ putrān yaccanti |
   Die Götter schenken den ihnen in Liebe und Vertrauen Hingegebenen Söhne.

9. tasmād brāhmaṇasya jāyā devān pūjayati |
   Deshalb verehrt die Gattin des Brahmanen die Götter.

10. pratidinaṃ sā devasya pūjāyai mandiraṃ gacchati |
    Täglich geht sie zum Tempel, um Gott zu verehren.

11. anudinaṃ saṃdhyāyāṃ devaṃ vandate |
    Tag für Tag preist sie Gott in der Morgen- und Abenddämmerung.

12. pratidinaṃ bhikśubhyo bhikśāṃ yacchati |
    Täglich gibt sie Bettlern Almosen.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

13. ekadā jāyā rāmasya gṛham agacchat |
Eines Tages ging die Gattin zu Ramas Haus.

14. tatra sā rāmasya bhāryām abhāṣata |
Dort sprach sie zu Ramas Frau:

15. adya yāvac chiśur nājāyata |
«Bis heute ist (mir) kein Kind geboren worden.

16. brāhmaṇe kṣamā nāsti |
Der Brahmane (mein Mann) hat keine Geduld (mehr).

17. rātrau duḥkhān nidrā na bhavatīti |
Nachts gibt es (finden wir) vor Kummer keinen Schlaf.»

18. tato rāmasya bhāryāvadat |
Darauf sagte Ramas Frau:

19. yadi prayāgaṃ gacchathas tarhi devānāṃ prasādaṃ labhethe iti |
«Wenn ihr zwei nach Prayaga (Allahabad) geht, dann erlangt ihr die Gnade der Götter.»

20. rātryāṃ brāhmaṇaḥ śayanaśālāṃ prāviśat |
In der (folgenden) Nacht betrat der Brahmane den Schlafraum.

21. tato bhāryāvadat |
Darauf sagte seine Frau:

22. śiśor jananāya yātrāṃ kurvaḥ |
«Wir zwei machen eine Wallfahrt, um ein Kind zu bekommen.

23. tadā putro vā kanyā vā jāyata iti |
Dann wird (uns) entweder ein Sohn oder eine Tochter geboren.»

24. kiṃ tīrthaṃ gacchāva iti brāhmaṇo ’pṛcchat |
«Zu welchem Wallfahrtsort gehen wir zwei?» fragte der Brahmane.

25. prayāge gaṅgā yamunayā saṃgacchate |
«In Prayaga fliesst die Ganga mit der Yamuna zusammen.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

26. tatra gacchāva iti bhāryā pratyabhāṣata |
Dorthin gehen wir zwei», antwortete die Ehefrau.

27. tato brāhmaṇo bhāryā ca prayāgam agacchatām |
Darauf gingen der Brahmane und seine Frau nach Prayaga.

28. prayāge gaṅgāyās tīre sādhavo vasanti |
In Prayaga wohnen Sadhus am Ufer der Ganga.

29. bhūmau vṛkṣāṇāṃ chāyāyāṃ sādhavaḥ sīdanti |
Sadhus sitzen am Boden im Schatten der Bäume.

30. tapasyāyai munayo bhānor ātapa ekena pādena tiṣṭhanti |
Munis stehen zwecks Askese in der Glut der Sonne auf einem Bein (Fuss).

31. brāhmaṇo dharmaśālām anvaiṣyat |
Der Brahmane suchte eine Pilgerherberge.

32. gaṅgāyāḥ samīpe dharmaśālā vartante |
In der Nähe der Ganga befinden sich Pilgerherbergen.

33. tatra brāhmaṇo bhāryā cāgacchatām |
Dorthin gingen der Brahmane und seine Frau.

34. tato brāhmaṇo bhāryayā saha gaṅgām agacchat
Darauf ging der Brahmane zusammen mit seiner Frau zur Ganga.

35. tatra tau snānaṃ kurutaḥ sma |
Dort nahmen die beiden ein Bad.

36. gaṅgām agāhetāṃ mālāṃ ca jale ’kṣipatām |
Sie tauchten in die Ganga ein und warfen eine Girlande ins Wasser.

37. paścād brāhmaṇo bhāryayā saha mandiram agacchat |
Danach ging der Brahmane mit seiner Frau in einen Tempel.

38. tatra brāhmaṇo bhāryām apṛcchat |
Darauf fragte der Brahmane seine Frau:

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

39. priye | devatāyai kiṃ yacchasīti |
«Liebste! Was bringst du der Gottheit dar?»

40. suvarṇaṃ yacchāmīti bhāryā pratyavadat |
«Ich schenke (ihr) Gold», antwortete die Gattin.

41. tato brāhmaṇo bhāryā ca grāmaṃ pratyagacchatām |
Darauf kehrten der Brahmane und seine Frau ins Dorf zurück.

42. tatra navamād māsād bhāryāyāṃ putro ’jāyata |
Dort wurde der Gattin nach neun Monaten ein Sohn geboren.

43. brāhmaṇo ’tuṣyat ||
Der Brahmane freute sich.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

Hilfestellungen zu 10.2. «Der Brahmane und die Geburt seines Sohnes»

1. kaścid: Nom. Sg. m. des Indefinitpronomens «kiṃcid». Das Fragepronomen «kim» wird mit «cit/cid» zum unbestimmten bzw. Indefinit-Pronomen «irgendein» → L 7.7
brāhmaṇo'sti: aufgelöst brāhmaṇo asti

3. kāṃcit: Akk. Sg. f. des obigen Indefinitpronomens
paryaṇayat: 3. Pers. Sg. Impf. von √pari-ṇī (1. Par.) → L 9.4, Pkt. 4

4. tasyāḥ: Gen. Sg. f. des Demonstrativpronomens «tad»
vismayante: √vismi (1. Ātm.), verlangt den Lokativ

5. asīt: √as (2. Par.) mit Genitiv bedeutet «haben» → L 10.5

6. aicchatām: 3. Pers. Dual Impf. von √iṣ (6. Par.)

7. nājāyata = na ajāyata = 3. Pers. Sg. Impf. √jan (4. Ātm.)

11. saṃdhyāyāṃ: Lokativ Sg. f. für eine Zeitangabe

14. bhāryām abhāṣata: das Verb √bhāṣ (1. Ātm.) verlangt den Akkusativ

15. yāvac chiśur nājāyata = yāvat śiśur na ajāyata (Sandhis 43 und 9)

17. duḥkhān nidrā = duḥkhāt nidrā, nach Sandhi-Regel 45

19. gacchathas tarhi: zuerst eine Verbdualform, Sandhi-Regel 7, dann der 2. Teil von yadi … tarhi
prasādaṃ: ist falsch geschrieben, müsste richtig «prāsādaṃ» heissen
labhethe iti: hier kein Sandhi gemäss Regel 30

20. rātryāṃ: Lok. Sg. f., Zeitangabe, eine von zwei Formen, die andere ist «rātrau»

22. kurvaḥ: 1. Pers. Dual Präsens von √kṛ (8. Par.) (→ L 8.4)

23. jāyata iti: nach Sandhi 26

24. gacchāva iti: 1. Pers. Dual Präsens mit Sandhi 3
brāhmaṇo'pṛcchat: = brāhmaṇo apṛcchat (√prach 6. Par.) mit Sandhi-Regel 2

28. gaṅgāyās tīre: mit Sandhi 7
sādhavo: Nom. Pl. von «sādhu» mit Sandhi-Regel 1

30. bhānor ātapa: Sandhi von «bhānu» und «atapa» nach Sandhi 9

31. dharmaśālām anvaiṣyat: das Verb heisst √anviṣ (4. Par.) Vorsilbe anu + a + √iṣ (6. Par.) (→ L 9.4.3)

33. cāgacchatām: «ca agacchatām», Verb: 3. Pers. Dual Impf.

35. tau: Nom. Dual des Demonstrativpronomens «tad»
kurutaḥ: → L 8.4

36. gaṅgām agāhetāṃ: Verb von √gah (1. Ātm.) 3. Pers. Dual Impf.

37. paścād brāhmaṇo = paścāt brāhmaṇo

42. putro'jāyata = putro ajāyata
navamād māsād = Der Ablativ bezeichnet hier die abgelaufene Frist, also hier eigentlich: «nach dem neunten Monat».

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.